

ДУТДИСТУ

«СВЕТЛЫЙ ПУТЬ»

ВКП(б) Коми район, Коми Авт. Обл. Исполкомлән да Обпрофсоветлән газет

№ 192 (2229)

Вильун, октабр 7 лун, 1929 во.

№ 192 (2229)

ГАЗЕТЛӨН ДОНЫС:

	1 гдл.	6 гдл.	Во
Учреждённеяслы да организацијаслы . . .	1-25	7-50	15 ш.
Гражданады	65	3-75	7-51

Јубортасме доныс 30 ур посыл гизда строгамо
Газетсё почё судбын Редакциямо вескыда,
либё пиомё новодёлмеяслар.

РЕДАКЦИЈАЛӨН АДРЕС:

СЫКТЫВКАР, Вадорвын уллн, 41 №
Телефон 50 № г. Сытывлар, Набережная, 41

Гиждјас газетё коаб гижны ётар ёстбокас,
иҗчаа. Кырымавтом гиждјас оз видлаоны.

ПЕТӨ 12-d ВО,
бмд лун, субботада да прачник
мөд лундасё кычч.

Јонмөдам партјачејкајас вьл јөзөн батракјас, гөла олые крестана да колхозникјас пөвсые.

„Правда“ газетын, сентябр 22 лунса нумерын, леҗома статья „Исправить ошибки проверки“. Тајё статьяс гижома, кушом тырмытөмторјас лоі парт-проверка нуөдигөн. Медыжыд тырмытөмторјөн „Правда“ серти лобны: самокритика омөла мунө проверка дырји; производство јачејкајасы партјачејас ис-клучитөма прөчент лыдөн унжык учреждённө јачејкајас серти; комсомолечјас омөла уча-ствуйтөны; омөла пунктөма уж партјачеј вьл шленјасөс кыскөм могыс.

Бостам „Правда“-өн мед-бөбра висталөм омөлтөрсө, сјө мианлы мед-јона инө. Комі об-ластын партјачеј вьл шленјасөс ныскан уж зев омөла пунктөма. Онөз миан емө сөмын өти ре-зультсјаяс парторганизација ыждөбөм могыс. Фелө вылас зев еща вөчөма. Тајё зев ыжыд омөлтөр.

Коммунист партја өни сув-төдө зев ыжыд могыс. Колө тыртны вөрлезан заданнө, бур-мөдны став вөрлезан ужјасөс. Колө паскыджыка сиктјасын нуөднө классөвөј пролетар-скөј виҗ став сиктса ужјасын да олөмын. Колө сиктса коммунист-јаслы отутны ас берданыс став батракјасөс да гөла олые кре-станаөс, бурмөдны јитөдсө шөр-нобөма олые крестанакөд.

Тајё задачајасөн партјачеј-кајас справлајтөны омөла-на. Партчиска петкөблис уна омөлтөр сиктса јачејкајаслыс. Медыжыд омөлтөртөс сен лөб: партјачејкајас оз тырмытөн ас-ланыс ужјасын пыкөны батрак-јас да гөла олые крестана вьлө. Мукөд јачејкајас ыкөз вунө-дөмаөс батракјасөс да гөла олые крестанаөс. Тајё прич-најас понда уна сиктса јачејка-јас оз вермыны справитчыны најө вьлө пунктөм ужјасөн.

Проверкомиссияјас унаөс ис-клучитөны партјачеј. Најө пра-вильнө вөчисны.—Сиктса јачејка-јас лобны өни асланыс состав-нас, качество сертыс крепыд-жыкөс. Тајё зев буртор.

Проверкомиссияјас өтижын ужнас—партјачеј ковтөм јөзөс вөтлан ужөн—зев бура спра-витчисны. Но најө вунөдисны ужалыслы мөджынсө—кыскы-ны партјачеј вьл јөзөс. Серт, тајёмы мыжа і асныс јачејкајас. Најө ез нуөдны массөвөј уж партјачеј вьл јөзөс кыскөм могыс.

Удораын чистка бөрын колөс партјаын 40 морт гөгөр. Ни өти вьл мортөс партјачеј чистка-чөз ез вөв кыскөма. Спасор-дын, Лојмаын да мукөдлаын партјачејкајас ез лоны. Мукөд сиктјасын абу буржык, јачејка-јас көб і колөсны, сөмын зев зөлаөс, слабөс. Тајё вопрос вьлө колө бура думыштыны бмд коммунисты.

Талун возө ВКП(б)-са Об-ластувса Комитетлөн да Кон-трольнөј Комиссиялөн өтувја пле-

нум. Пленум вылын колө чоры-да тајө вопросөс пунктны да сорнитөдны, кызи батракјас, гөла олые крестана да колхозникјас пөвсые партјаө боетны медбур јөзөс.

Сиктса јачејкајаслы колө өни-сан-жө прамөја бөсыны парт-јаө кыскыны вьл јөзөс. Емөс уна активнөј батракјас, колхоз-никјас, гөла олыејас. Медбур-јасөс колө ставөс кыскыны ком-мунист партјаө. Колө сиктса партјачејкајасөс вөчны органи-зацијајасөн, кодјас өкө став ужјаснас збылыс кутисны пы-көны став сиктса ужалысөс вьлө, медвоз батракјас, гөла олыејас да колхозникјас вьлө. Тајё лөб сек, кор партјачејка-јасөн лөб кыскөма мед бур бат-ракјасөс, гөла олые крестана колхозникјас. Ужалысөсөс бмд-лунја ужын јытчөм пыр парт-јачејкајас вермасны справитчыны став заданас, кодјас усөны најө вьлө да ыждөдны јачеј-кајасөс колана јөзөн. Массөвөј уж да гөла олые крестана, батракјас да колхозникјас вьлө пыкөмөд сиктса партјачејкајас чорыда, воҗда дорыс өдјөжык кутасны тувтчаны социализм-лан.

Паскыда востам коммунист партјачеј оҗөсјасөс медбур батракјаслы, гөла олые крестана-лы да колхозникјаслы!

Өнисан-жө кутисны најөсөс кыскыны коммунист партјаө!

Крепыда котыртны гөла олые крестанаөс группајасөс исполком, кооперација да мукөд организацијајас бердын.

Классовөј виҗ вежнөдлөм ас кыв вьлө аппарат вуҗөдан ужын.

Ташкент ВКП(б) ЦК-лөн Средазбуро кызис доклад ЦКК уполномоченнөј Манжаралыс государственнөј да көҗајствен-нөј аппарат вуҗөдөм куҗа по-литическөј өшыбкајас јылыс. Ман-жара докладын висталис:—Ап-парат ас кыв вьлө вуҗөдөмла сулалөны паныд аппаратас уҗа-лысөс-жө. Уна учреждён-нөјасын партјачеј журнөдө-сөс либө абу гөгөрвоөмаөс ли-бө оз көсјны гөгөрвоны клас-совөј смыслөс аппарат ас кыв вьлө вуҗөдөмлыс.

Аслас докладын Манжара вайөдлис уна примерјас аппарат ас кыв вьлө вуҗөдан ужыс классовөј виҗ зүгөм куҗа. Уз-бекистанса мукөд совхозјас везиг уж јылыс закон чукөрсө да коллективнөј договорсө өшө-далөмаөс јөзлы лыдөм вьлө роч кыв вылын сөмын печата-төмаөс. ВКП(б) ЦК-лөн Сре-дазбуро да ВКП(б) Узбекистан-са ЦК асланыс өтувја решен-нөын чөвтисны ташкентса вод-

Украинаын һаң заготовка план лөб тыртөма.

Харков. Украинаын һаң за-готовитан вога план октабр 1 лун кежлө тыртөма 62,4%. Һаң заготовкелөн өнија кад мунөм серти почө чөйтны—во-га план лөб тыртөма зөһнас да срокыс воҗжык, нојабр 1 лунјасө.

„ГИГАНТ“ ПЛАНСӨ ПӨРТИС ОЛӨМӨ.

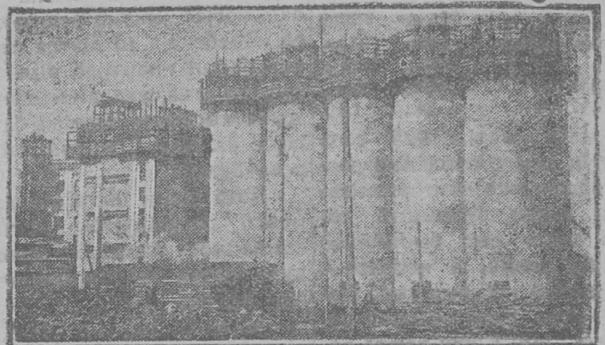
донывса Ростов. РКІ народ-нөј комиссариатлөн комиссия об-следуйтис „Гигант“ зерносовхоз. „Гигант“ асыс плансө ставнас пөртөма олөмө. Ужалөма 120 сурс гектар му да ковалөма 80 сурс гектар ежа. Комбөјнјасөн һаң чукөртөм сувтис кым пөв дөнтөгжык снопөвјазалкајас да молотилкајасөн серти. Комиссия арталис да шуис воҗө-пө 80% вьлө һаңсө чукөртны колө ком-бөјнјасөн.

Советнөј каучук.

Өни Сухумса опытној стантөја вылын мунө лөбөдөм каучука пуҗа вөҗитөм куҗа Закавказьены. Өти сөшөм пу „макист“ зев лөбөда бмд-мө сухумса опытној му вылын. Мукөд пуҗас, кытыс почө перьны кау-чуксө (сөтыс вөчөб резина) лөбөда-жө бмдөны.

Омскын ыжыд елеватор.

Омскын регыд өштас зев ыжыд вьл елеватор. Ужыс мунө помла-кыс-кын. Картина вылын: вьл елеватор.

Англыја да СССРкост вольтөм куҗа проткол.

МОСКВА 1. Публикујтөмаөс га-зетјасө Англыја да Совет сојуз костын лөбөдөм проткол англ-јаса да совет сојузса правитель-ствојас костын вена сорнијас бырөдөм куҗа процедура јылыс. Протоколын индөм пунктјасөс пыр-жө кутасны пөртчыны олөмө д-п-ломатическөј вольтөм лөбөдөм бөрын да мөда-мөд государство-јасас мөдөдөм бөрын. Протколө гижөмаөс довгалецкөј да Ген-дерсон. Протоколын шуөма, колө-пө тајө кык правительствөыслы сорнитчыны со кушөм вопросјас куҗа: төдмавын кызи вөҗөдөны кыкнан государствоыс 1927 вога договор вьлө; 2) төргүјтан уж нуөдан договор да, ськөд көрта-өдөм мукөд вопросјас куҗа; 3) правительственнөј да частнөј пре-

тензияјас да контрпретензияјас куҗа, интервенцискөј лөбөм понда ужјөзјас, претензияјас да фи-нансөвөј вопросјас куҗа; чері кыјан вопрос куҗа, да с. в. Тајөјас куҗа кутас мунны сорныс венјасөс бырөдөм мо-гыс пыр-жө дипломатическөј во-льтөм лөбөдөм бөрын да посол-јасөс мөдөдалөм бөрын. Воҗө протоколын шуөма, став-сө-пө тајөс вөчны вуҗөдөмчөтө, англјаса правительствөылы регыд-жык вөчас решеннө д-п-ломати-ческөј вольтөм лөбөдөм куҗа. Решеннөсө лөб петкөдөма пар-ламентө медвозға воан өссөја вьлө. Парламент вылын сорни-төм бөрын пырыс-пыр-жө кык-нан государствоыслы индөвын да ыставны посолјасөс.

Советскөј гражданылы вөвлытөм мыжјас лептөны.

Төкио. Харбинсан гижөны, вер-ховнөј судын-пө вөли медвозға заседаннө 38 советскөј граж-данинөс мыждөм куҗа. Најөс арестуйтөмаөс нелегалнөј соб-раннө вьлө ветлөмыс, „конт-революцсја“ нуөдөмыс. Судыс-лыс зданнөсө вөҗөм пөлитса, суд вылын пукалөны јапонја-са да германја са вице-консул-јас. Медвозға заседаннө вы-лын допроситөмаөс 19 мыж-дөм. Бмд мыждөмөсө јуасө-ны, мыј сјөс вөчис мај 27 лу-нө консульствөын, вөлис ез соб-

раннө вылын, код-пө бытлө вөлөма пөдвалын, төдөны оз Москваыс телеграмма. Фин-лун-Ганлы отсасөм куҗа, Вој-вывсө Лунвьлө өтлаалөм мо-гыс. Став јуасан јөзыс виста-лисны, ми-пө некушөм собра-ннө вьлө ег ветлө, Фин-лун-Ган-лылыс Москваыс некушөм те-леграмма оз төдны.

— Төкио. Китајса газетјасын зев збылыс гижөны, харбин-пө воас Мукденсан 30 самолөта екскадрија.

Гоминданнын зыкөны.

Шанхәј. Гоминданлөн ЦК постановитис арестуйтны гомин-даннө лөвөј крылосө, на пын шөц Ван-Фа-Чинөс, Гоменөс-да мукөдјасөс, најө-пө вөчөмаөс милитаристјаскөд заговор да көс-јөны шыбатыны өнја правитель-ствөсө. ЦК-са постановлен-нөын шуөма: „Лөвөј крылоөн ужалөны коммунистјас индөм серти, налөн планјасыс петисны ерд вьлө, мыжыс тыдалө.“

— Шанхәј. Харбинсан јубр-төм серти Америкаса посоллы САСШ-лөн мукөд государство-јас костын ужнөдөмыс министр Симсон шөктөма ветлыны вө-җөдлыны советскөј гражданаөс вөдан концентрационнөј лагерө.

Зөјомјас куҗа выигрышјас мынталөм.

Госбанклөн Сыктывкарса јукөдөн јул 1-ја лунсан мынта-лөма сокушөм выигрышјас:

1927-d вога 10% зөјомлыс өтик выигрыш—250 шөјта, ин-дустриализатсја 1-ја зөјом 10 выигрыш—780 шөјт, индустри-ализатсја II-d зөјомыс 74 выиг-рыш—2,870 шөјт. Татчө оз пыр-ны Госбанк агентствөјасөн выиг-рыш куҗа мынталөмјас.

Комі областын паскыда панёо промышленност.

Кык воён лоё стрөйтөма көрттүү пиңугаң сыктывкарёз. Нуждочё шогге туу сыктывкаргаң ухтаёз. Доктан воён заводтасны стрөйтны выль фабрик-заводтас, зочнас лоё выльмөдөма важ заводтас.

Промышленност кыпөдөм выль лоё пунктөма локтан воё вит мильон шайт.

Неважөн Комі Обисполком ыстылис Мёскуаё представител-жасөс 1929-30-d во кезлө промышленност контролнөй лыд-пасјас сөгласутны Госпланкөд, ВСНХ-көд да мукөд ведомствожаскөд. Представителжас воисны да висталёны:

1929-30-d воён капитал пунктөм промышленностө жона содө, ставсө лоё виçдөма 5 мильон шайт гөгөр. 1929-30-d воён Комі муын паскыда-нын панёо промышленност. Сижө сижө і колө. Комі му озыр му. Став Војвыв крајыс 52% эксплуатирүтан вөрыс Комі муын, енергија ресурс—85%, мупышса озырлун ставнас пөштө Комі муын (нерп, ізшом, көрт, рафј, сов, лечтан із, фосфорит да мукөдтор). Комі му вылын і пышкын зев уна озырлун, а обрабатјтан промышленност пөштө абу, Војвыв крај промышленностыс Комі муын сөмын 1% (воөд јукөн). Ташөм наөледство колёс важ царскөй, капиталист нога олан кадые. Царскөй Рочму, капиталистјас Комі муөс, комі јөзөс пөртисны аслас колонјаё, лыс-тан мөскө. Капиталистјас пычкисны комі ужалыс војтырлыс пөс, вёр, а олөм ез бурмөдны, овмөс ез лептыны вывлян. Комі муыс перјисны быдсама сыр-јо, (вөр, эверку, көрттөвар да

мукөдтор), а фабрик-заводтас, көрттүјјас вөчалыс мукөдлаын, рочмуын да заграичаын. Оні-жө, Совет власт (коммунист партия индөм сертө) зилө быд важөн нарөитөм, колөм муын кыпөдны овмөс, бурмөдны олөм. Сижө, ферт, Совет власт төжды-гө і Комі му вөсна, комі ужалыс војтыр вөсна. Комі Обисполком корөм сертө государство Комі муын заводитис көрттү-тү вөчны, шогге стрөйтны Сык-тывкаргаң Ухтаёз, февральгаң панө аероплана сөвјач Мөскуа-көд да мукөд сөчөм гырыс тор. Тујјас вөчөм востө паскыд бөст-чан, кыптан, жона паскалан туј промышленностлы. Бур тујјас-төг промышленност оз вермы жона бөстчыны. Сижөн і таво, 1929 во тулыс да гөжөм мијан Областувса Исполком чорыда государство возын Мөскуаын хлопөчитис көрттүј да шогге вө-чөм вөсна. Оні туј проблема заводитис решайтчыны, ыжыд промышленностлы паскыд туј вөсөдө матысмыны. Оні Комі Обисполком жона хлопөчитис і хлопөчитө воçд промышленност Комі муын паскыда панөм вөс-на. Мөскуаыс воис представител-жас шөүны, государство-пө пөштө став 1929-30-d во кезлө лөвөдөм контролнөй цыфрасө примитис.

1929-30-d воён кутасны реконструктирүтчыны да паскөдчыны важ предпрјатјөјас.

Серегов сов вөчан завод реконструктирүтөм (выльмөдөм) 1929-30-d воён контролнөй цыф-ра-сертө лоё ештөдөма (јанвар-ын кымын) Ештөдөм выль сө-төма 77 сурс шайт. Ферт, выль-мөдөм завод важ дорыс лоас жона бур (важыс зев-нын жона олөмыс колөма дај пөрыс), ро-бочөй ковмас ешажык, а сов кутас петны унжык, буржык дај дөнтөмжык. Мед зикөз бур, быд-ман, паскалан туј выль сов-за-водсө петкөдны, колө, өтөкө, соврастворсө буджыкөс короны (таво төв-жө), мөдкө, пес ле-зөм ладөнжык нуны, мед дөнтө-мжык лоас да экономија пес-сө сотны (сов донас жынјыс пес дон). Тајө кык торсө-кө лоё вөчөма—сов промышлен-ност жона вермас паскавны. Неважөн Ленинкарыс сов за-вод вөдлавын волёс рывыс-вој горнозаводскөй округыс мед-ыжыд инспектор инженер Феј-дин да таçи-жө шуис (колө-пө өдјөжык буржык раствор корө-ны да пес лөзөм бұра сувтөдны).

Нувчөм чугун кистан завод Сөрегов сов вөчан завод моз-жө пөрыс да өлөмыс колөма, но реконструктирүтөм (выльмө-дөм) нужалис. План сертө шө-дөма 1929-30-d воён реконструк-цијасө заводитны. Оніөз, век-на абу проект. ОМХ көсјис проект ештөдны 1929-во август кезлө да пөрјалис. Местхозлы колө асыс мыжсө өдјөжык вештыны, проект вөчны, мед 1929-30-d воён Нувчөм завод выльмөдөм оз-нын провалитчы. Сөм рекон-струкция заводитөм выль лөзөдө. Туј быдмыны Нувчөм заводлы ем. Вөд став Војвыв крајас сө-мын өтөк чугун кистан завод, а чугуна колөү колө зев уна, ме-д-га-нын өні промышленност да транспорт вөчөм паскыда панөм бөрад. Оз-кө бур руда да тырмымөн сур—завод вермас Уралыс вөјөм чугун кистны, бур-кө да тырмымөн-кө

сурас—сек Нувчөм зев жона вермас бөстчыны да кыптыны. Таво гөжөм инженерјас вөдла-лысны рудасө, да сөмын асы-ныс ужсө ез ештөдны (ештас локтан, 1930-d вөса гөжөмын). Колө шуны, Нувчөм өні пөрыс заводтас пыс мед бұра ужалө, ферт, реконструктирүтөм бө-рын выль кыптас да жона пас-калас.

Вөрпөлитан заводтас Сыкты-варын да Печера вомын 1929-30-d воён дооборудовывајтчы-ны да паскалөны 4 рамасаң 7-өз. (Сөм тајө уж выль лөзө-ма 600 сурс шайт саяс. (100 сурс гөгөр Сыктываркаса завод выль да 500 сурс саяс Пече-раса выль).

Консерв фабрика (лөзөма 1929-d воён, мартын) содтөд стрөитчө да паскөдчө. Став уж выль контролнөй цыфра сертө шөүма виçны 1929-30-d воён 120 сурс шайт. Ставсө консер-сө фабрика во чөжөн сөтас 1 мильон банка гөгөр (көрјајыс, пөткаыс да черыс).

Комі Областувса типография мијан областлы лоны кутис ічөт, сижө ковмас жона паскөдны, сө-мын контролнөй цыфрајас пол-нөй тајө предпрјатјөыслөн абу на, век-на кутө да вөдлаө Мөс-куаын „Комитет по делам пе-чати“. Шөүма вөлі та выль виçны 100 сурс шайт гөгөр (өні-өз сөмын абу-на решитөма).

1929-30 d воён кутас вөчыны 8 выль предпрјатјөдө.

Бөрпөлитан завод (заводитөма 1928-29-d воён) ештас. Сөм лөзөма помавны 1929-30-d во-ын тырмымөн. Завод кутас вөч-ны каңифоль да скипидар.

Вөрпөлитан заводтас контро-лнөй цыфра сертө 1929-30-d воён шөүма вөчны кыкөс (кык-наныс 4 рамаа) Сыктываркө. Сувтасны заводтас 2.400.000 шайт, колө заводитны кыкнан-

сө нојабын (таво), ештөдны жунын (1930-d воён). Сөм ВСНХ сөтө тырмымөн, сөмын Комі-лесса служашчөјјас мыжкө ыш-наөдны, неокота налы Комі областын заводтас вөчавны, кыскөны мукөд местајасө. Оз-кө Комилес торк, кыкнан за-водсө лоё 1929-30-d воён вө-чөма ештөдтөз.

Косөн вөр сывдан завод лөб панөма Нувчөмын. Завод кутас сөтны шом, сир да мукөдтор. Лөзөма контролнөй цыфра сер-тө 1929-30-d во кезлө 200 сурс шайт.

Гөрд кирпич вөчан завод лөб вөчөма Сыктыварын (важ өмө-лик кирпич завод динын), кутас сөтны быд во 4 мильон гөрд кирпич. Завод сувтас 200 сурс шайт гөгөр, контролнөй цыфра сертө ештас локтан (1930-d во-са) август кезлө. Проек вөчөм сөтөма-нын „Кирпичстрой“лы. Ин-женер Попов таво гөжөм вөд-лалис сырјосө да шуис—сөј ем зев уна дај кирпич выль бур, сижө матын (динас) ем тырмы-мөн колан бур лыа.

Сөликатнөй кирпич вөчан завод лөб 1929-30-d воён-жө стрөи-төма Сыктыварын (өнија вөр пөлитан завод динын, лыа гөра вылас). Кирпич кутас вөчыны лыаыс да ізвестыс. Инженерјас вөдлалысны да шуисны,—лыа-пө гөраын кирпич вөчны тујө, тыр-мас 250 мильон кирпич гөгөр выль, ізвест уна сурөма Аныб диныс (Шојнаты рајон), бур лун-сө өні вөдлаөны Мөскуаын (ла-бораторијаын). Ізвест завод дин-ас ковмас кылөдны. Сөликат кирпич завод сувтас 500 сурс шайт гөгөр, проект вөчө „Кир-пичстрой“, лөб ештөдөма локтан арын (1930-d во августын гө-гөр завод кутас сөтны вөнас 11 мильон кирпич.

Лечтан вөчан фабрика шөү-ма 1929-30-d воён заводитны. Проект завод выль неважөн-на помасис, вөчөс „Карелгранит“. Проектсө сөтөма ВСНХ-ө, көні сижөс і вөдлаөны спөсалистјас. Лөчтан із инженерјас вөдлаөм сертө зев уна (миллијрасөн лыд-дысө) да жона бур. А лечтан СССР-ын оз тырмы, зев колан-на, зев инан төвар. Местхозлы щөктөма лөвөдчыны завод вө-чан ужсө заводитны. Сөм леч-тан завод стрөитөм заводитөм выль контролнөй цыфраө сурө-ма.

Замша фабрика 1929-30-d во контролнөй цыфраө сурөма. Фаб-рика сувтас 500 сурс гөгөр, лөб вөчөма Щеллајурө (Ізва рајон). Стрөитны кутас Госторг Обис-полкомкөд.

Комі Областын панёо паскыда промышленност кыптөм.

Тајө висталөм сертө-нын ты-далө, кушөм збылыс заводитчө Комі областын панёоны про-мышленност. 1929-30-d воён лөб панөма сымында завод, мында вөлі комі муын вөчөма му пукобмөсаңыс 1929-30-d воөз. Тајкынчө нөшта шөүма электростан-сјајас вөчан уж нуны, 1929-30-d воён Сыктыварын лөб заводитөма стрөитны выль ыжыд электростансја (800 ки-ловат) өнија сөтө сөмын 120 ки-ловат), Овмөс зев өдјө воçд му-нө, электричество кутис ковны зев уна (југдөдчыны, предпрјат-тјөјаслы.

1929-30-d воён Комі Област кутас лөвөдчыны 1930-31-d воён нөшта ыжыд вөсвов вөчны.

1929 - 30 - d воён шөүма 1930-31-d воён стрөитны заво-дитөм выль лөвөдны, проекти-рүтны зев гырыс выль предпрі-јатјөјас.

Целлулоза да бумага комби-нат сувтө 44 мильон шайт, ку-тас вөчны 100 сурс тонна цел-лулоза (сөс сөсаа вөчны каба-ла), стрөитөма лөб Сыктыварын (дырнөс выль), 1929-30-d воён лөб помалөма проектировка, 1930-31-d воён заводитчас стрө-итчөм. Тајө Комбинатыс Комі мулыс өтнас став чужөмсө ве-жө ыжыд луннас. Сыктывар комбинат вөчөмөн пөрө ыжыд промышленнөй карө. 1929-30-d воён колө бұра лөвөдчыны 1930-31-d воён тајө гигант стрө-итөмсө бұра да паскыда завод-ны. Колө зилыс мед көрттүј зө-көз помалөмыс комбинат вөчөм помалөм жона ез кол.

8 рамаа вөрпөлитан завод

Комі му петө паскыд туј выль.

Тајө став сертөныс тыдалө кыçи Комі му заводитө петны паскыд промышленнөй туј вы-лө 1929-30 воён ми вөчөм ыжыд вөсвов воçд, а 1930-31-дын ковмас тувтчыны нөшта-на ыжыда. Ферт, тајө став виста-лөм цыфрајасыс абу-на зик төчнөй, век-на мунөны сөрнјас ведомствожас кост, спорјас—кыт сурө, ферт, неуна вежө-лыштасны-на, но кызыс колө. Октябр 11-d лунө вөсөс Комі Обисполкомлөн сөсја, кызвас 1929-30 во выль контролнөй цыфрајас јылыс Обланлыс док-лад да шуас бөрја кыв, примі-тас окончательнөй план 1929-30-d во кезлө, колө сертө і кутасны ужавны Областас учреждөны-јас.

сувтас 3 мильон шайт саяс, кутас вөчыны Сыктывардинын. 1929-30-d воён лөб ештөдөма проект да лөвөдчөма стрөитчөг кезлө, а 1930-31-d воён лөб заводитөма стрөитөм. Целлуло-за комбинат да 8 рамаа завод проектирүтны өм сөтө ВСНХ (контролнөй цыфраө сурөма).

Лыжно-фаңернөй завод 1929-30-d воён лөб проектирү-төма, төдмалөма буржыка да помөз сырјөвөй база, а 1930-31-дын заводитөма. Тајө завод ку-тас вузөс выль вөчны фаңера да спортлампа (лыжи), сувтас мильоншайт саяс.

Каңифоль-скипидар завод сижө 1929-30-d воён лөб проектирү-төма, 1930-31-d воён за-водитөма. Сувтас мильон шайт саяс.

Ізвеста да альбастр завод лөб подготөвитөма 1930-31-d во-ын стрөитны.

Вөзөвизөдыс.

Комі муын тајө војасө му-нө промышленнөй да транспор-тнөй револутсја. Ферт, гырыс уж вөчны колө старайтчөм, кол-лө кушөм, а мијан учреждө-нөјас, особеннө Местхоз, да Комилес ужалөны өмөла-на зев, плантөг, кыçи-сурө, оз чувствү-тны полнөй ответственност. Та-щөм торлы колө пуктыны пом чорыда, решитөнөја. Став лөк-сө стрөителствоыс колө бырөд-ны зикөз. Колө ужалыс војты-рөс кысыны стрөитчан ужас, котыртны, кыпөдны гырыс уж-јас гөгөрыс. Врајас быдсама ногөн зилөны торкны мијанлыс уж, но ужалыс војтыр, олөм кыптөм зырас најөс олөмыс, вештас туј вылыс.

Осоавиахимлөн рајонувса да өктса органјаслы.

Октябр 14 лунө СССР па-та кутасны празнүтны урожај да коллективизатсја лун. Тајө празныкыс бојөвөй политическөй да производственнөй кампаньө. Урожај да коллективизатсја лунө ковмас виçөдлыны, артавны став бурторјасө кушөм өмөс урожај кыпөдөм да коллективизатсја нуөдөм ужын. Тајө праз-нык лунө уна сурс гөль да шөр-кофөдөма олыс крестьянајасө колө кысыны колхозө. Тајө лунө кутасны вөтлыны колхо-зыс кулақјасөс. Тајө лунө ку-тасны петны ордјөоём выль, вөрүжалөмын да агроминим-јас нуөдөмын кутасны вөчавны субботникјас гөль јөзлы отсалөм могыс.

Осоавиахимлы оз ков бокрын колны. Празнык лунө рајонја-сын, өктсјасын пондасын нуөдны с/көзјатственнөй выставкајс, колө тајө выставкајас вылын петкө-илыны щөщ, мыј сөтис Осоавиа-химлөн ужыс урожај кыпөдөм могыс. Тајө празнык лунө колө паскыда виставны ужалыс јөзлы, кушөм мојас пуктө асвоçын Осоавиахим да кыçи сижө мојассө олөмө пөртө. Колө велөдны војтырөс, кыçи вермасны вредитысжаскөд өктсас овмөсын. Тајө лунө Осоавиахимлы колө петкөд-лыны военнөй вынсө да кыс-кыны унжык выль шленјасөс аслас организатсјаө. Тајө праз-нык дырји колө виставны, кушөм

политика совет властлөн војна јылыс. Колө виставны, кыç ми виçөдөма китајса белогвардејеч-јас кышасөм выль, колө виставны јөзлы, мыјла најө ускөд-чөны мијан государство выль. Паскыда колө нуны агитатсја да пропаганда Гөрд армия јон-мөдөм јылыс.

Осоавиахимлөн областувса совет чуқсалө ас Осоавиахимса став шленјассө, щөщ өтсавны нуөдны тајө празныкөс, өтвы-лыс мукөд организатсјајаскөд. Корө сижө-жө вөчны парадјас ме-дым асјиласын ужалыс јөз, кыçи ми јонмөдам дорјысан вынсө СССР-лыс.

Комі Осоавиахим.

Госбанкса местком зикөз унмөвөма.

Коллективса шленјас об-щественнөй-политическөй өлөмын нөтө оз участвүтны. Собра-нөјас выль 50% кыңи оз во-лыны. Политшколаө ветлөны сөмын 4 морт. Та вөсна Гос-банкаса служашчөјјас зөвомөла шыаөны Совет правителствө-лөн чуқөстчөмјас выль.

100% пысди өм чөжан кас-саө кыскөма сөмын 30%, вкла-дыс налөн 13% (!) төлысаа ужалан дон сертө.

Сотсалистическөй ордөысөм өибдөма местком канцеларјаө, аскрипка кытөнкө бумагајас пын

СТАВОН-Ө ГӨТӨВӨС УРОЖАЙ DA КОЛЛЕКТИВИЗАЦИЯ ПРАЗНИК КЕЖЛӨ?

7 лун сөмьн-нын колі празникызыс, колдөн кыті мыј абу-на вөчөма, колдө термасөмөнжык ставсө лөсөдны, вөчны, медым та ө празникыс збыл вылө лоі урожај да коллективизация боевөј празникөн.

ОЗУ ОЗ ТӨД, МЫЈ ВӨЧӨНЫ МЕСТАЈАС ВЫЛЫН. Сыктывкарса учрежденијас циркуларјасые војө абу мундөмаде.

Урожај празник кежлө лөсөдчөм мундө омөла. Областувса учрежденијас ысталдөмаде циркуларјас да тајон бурмөма өлөмјасныс. Кушдөма циркуларјас портөнолөмдө, лөсөдчөны ө празник кежлө. РИК-јас да Сик-јас, неөти учрежденијөс оз төд. Та вөсна ОЗУ-ын чоң тревога ОЗУ-пикө воөма, ОЗУ—телеграмма вылө телеграмма кучкалө лөддө Рикјасө, сөмьн вөсшөрө—Рикјас вөк-на оз шыасны.

Карса учрежденијасыд циркуларјаскөд вөрсөгөн ајкөч вундөдлсны Сыктывкарөс.

Кодлыкө шулөмаде лөсөдны празник рыт кежлө спектакјас. Абу на бөстчылөмаде, лөсөдчөм пыддөи вөсгөс оз төдны, мыјкө лоө оз рытнас. Сиз-жө карнавалөн. Карнавалсө лөсөдны индылөма Обкоммоллы, а Обкоммолыд, вөлөм сы жылыс оз-на і төд.

Тај-кө і војө кутасны ужавны, Сыктывкарын урожај празник оз ло колана ногөн нүбөдөма. ОЗУ өор кватитчөс, нөшта јөз вылө нафөйтчөмөн өз саммы индыны лөсөдчөн уж Сыктывкарын өти ки-улө, либдө өтувса комиссиялы. Став нелучкијассө пырыс пыр-жө ковмас бырөдны да урожај празник вөчан збылөдө боевөј празникөн, мед та јө лун өз кол сөмьн торжественнөј заседанијөн дагыры кывјас лөддөмөн, мед тајө лундө быд крөстанин быд колхоз петкөдлсны асөныс во гөгөрөа ужнысө, ваисны выставкајас вылө асөныс видлөгјаснысө, медым быд колхоз, быд крөстанин тајө лунас вырмисны корөны, адыны выл тујјас өиктса овмөс кыпөдөм куца.

Ш.

Опытјас вөчалыс крөстани, вөјөј асөнынд видлөгјас тө выставкајас вылө.

Комі областын, уна районјасыс крөстани сулалөны опытникјасөн корреспондентјасөн прикладнөј ботаника лөнингградса институтын. Опытникјаслы институтса ыстөны видлөгөс көјдысөс, а најө көчөны да видлөгөны налыс быдмөмсө, воөмсө. Видлөгөм жылыс да урожај воөм жылыс опытникјас јуртталөны институт. Видлөгјас вөчалыс крөстаналы институтса, мед өсөс ысталөны нан көјдысјас да пунктас көјдысјас, кодјасыс урожајыс воө ыжыд, бур качө-

ствоыс да өниөч мијан областын вөдөитлытөмөс.

Комі областлы выл, дөна културајас зөв төдчана колантор. Сы вөсна културајас быдмөмөн да урожај лөдмөн колө паскыда төдмөдны крөстанаөс.

Октябрь 14 лундө, урожај да коллективизация празник дырји нүбөдөн районнөј выставкајас вылө видлөгјас вөчалыс крөстаналөн асөныс видлөгјассө колө вөжны выставкајас вылө крөстаналы петкөдлөм вылө.

Медса бур понјаслы лоө төдөма премия.

Урожај да коллективизация празник дырји, Октябрь 14 лундө лоө районувса с. х. выставка. Сизө луннас вөралысјаслөн да чері кыысјаслөн сојуз Объем-управленијөкөд өтув выставка вылө лөсөдө кыысө понјаслыс јукөд.

Выставка вылө бөстөвөсө вөралыс понјас: лажкајас, гончөј-јас, лөгавөјјас да мукөд пөрөда.

Медбур понјассө премиярујтасын. Выставкаыс лоө Сыктывкарын, краснөј плөщад вылын. Выставка вылө понјасөс бөстөвны кутасны 8 час асывса выставка лундө.

Сыктывкарса лун.

— Таво Госстрах декабрь төлөсөдө шуөма чукөртны став өиктасыс өмсө страховканыс. Сыктывкарөс став страховкөсө-нын чукөртөма.

— Селкорјас да рабкорјас вылө улаөбөм понда да дојмөм-кулөмыс, Госстрах кутас стракујтны быд селкорөс да рабкорөс.

— Мөд ступөна школасын вөдөдан программаыс тавөсөвөсө вөжөд. Локтан вөдөдан вөсөвө вужөны да с вөсө вөдөдан программа вылө.

— Вөрсө быдмөгјас көјдысјасөн опыт вөчалөм куца Улланаса с. х. опытнөј станциялы сөтөмаде 9600 шөјт.

В ПОНЕДЕЛЬНИК 7-е октября в 5 часов вечера, в помещении Горсовета созывается совещание членов Горсовета являющихся контрагентами Горсовета по размещению 3-го займа индустриализации.

Явка для членов Горсовета обязательна, желательно присутствие членов ВКП(б) ВЛКСМ и профсоюзов. Горсовет.

Мыј шуис Сыктывкарса Рајисполком Очолса өиктөсөвет жылыс.

Октябрь 2 лундө Сыктывкарса Исполкомлөн президиум кыв-зис очолса өиктөсөветын секретарлыс висталөм өиктөсөвет уж жылыс да шуис:

1. Лыффыны некытчө тујтөмөн очолса сөветлыс кулакјасы да озыра олыс јөзлыс кодјас ас гөгөрыс котыртөмаде, кыс-көмаде ас дораныс шөркөдөма крөстанаөс, паныд сөвтөм куца минөмтор думыштытөмыс да вөчтөмыс. Цөктыны пырыс-төм пыр заводитны чорыда ужавны, кутны классөвөј вич да кыкыныс уж вылө сөветлыс шленјасөс.

2. Селсоветса јуралысөвөн ВК-лыс апрел 8 лунга 29 вога шуөмсө религиөзнөј общество жылыс нарушитөмыс да сөлсө-вөтөн „поп налог“ лөсөдөмла ајкө некышөм мера примиттөмыс — јуралысөс чөвтны уж вылыс селсоветын, секретарлы сөтны строгји выговор.

3. Цөктыны өиктөсөветлы пырысөтөм пыр лөсөдны провер-комиссия налог куца да өштөдны ужсө октябрь 20 лун кежлө. Примитны мерајас кулаксө ставсө төдмалөм могыс да строкөд селхозналог чукөртөм могыс.

4. Пырысөтөм пыр ыстыны Очолө Марјучитзөс да Көчөвөс бура төдмасын „поп-налог“ делөдөн да нүбөдны селсоветлыс пленум. Резултатјас жылыс пуктыны президиум вылө октябрь 9-өд лундө.

5. Гражданалыс шуөм „поп-налог“ куца цөктыны сел-советлы пырысөтөм пыр бөр вөжны да нүбөдны разјасөнител-нөј уж. Сөмсө-кө „поп-налог“ куца чукөртөма-нын, сизө өмсө сөтны неграмотнөјјасөс вөдөдан фондө.

6. Виставны прокурорлы, мыј мельник абу нинөм мынтөма сылы ужалөмыс (150 пөфөшчина), мед судөн перјасны-да перјөм өмсө сөтасын мөда-мөдлы отсөсан комитетлы.

7. Цөктыны селсоветлы заданиө индустриализация 3-өд зајом куца тыртны 100% вылө нојабр 1 лун кежлө.

8. Селсоветлы пуктыны ас вөчас чорыд мог—вөтлыны ас составыс озыр јөзөс.

9. Цөктыны селсоветлы ОК-лыс вөсөбшөј обучениө нү-бөдөм жылыс шуөмсө нүбөдны олөмө, не сөвтны і администра-тивнөј мерајас вөчын.

10. Селсоветлы лөсөдны ас бердас гөл крөстани группа.

11. Казыштыны шефорганизациясы (издательство), мыј налы колө подшефнөј фермаад ветлывыны-жө.

12. Обл. оргсовещаниө өштөм бөрын ыстыны Очолө ин-структорөс өбөдөдөтны ужсө.

Горпо, буржыка лөсөд һаһөһөн вузасөм.

Ужалан кад дырји-кө он уөит час кык кежлө кымын петавны набережнөј улч вылын сула-лыс горпо ларокө, сөсө һаһөһөн он нин адыс, некытыс оз сур. Республиканскөј улч вывса ларокын өскө һаһөһөн горпо вузаслис-жө-да, өни тај бөрдүгөма.

Базар вылын (обжорнөј рад-јасын) сулалыс ларок һаһөһөн ву-засө сөмьн 3 часөч—бара-жө ужалөм вөсна сетчө ветлыны һаһөһөн он өшты. Сизө лоө мыј-кө гөчөтјасөн-да мыјөн-да пөт-көдчөны. Торја-нын сизө пудыс уөө өтка јөз вылө, кодјаслөн верст куца бөжјасө сулалысөс некөд абу, ачыс оз өшты-а. дај код-пө пондас 3-4 часөн быд лун воштыны 400 грамм һаһөһөн вөсна? Сизө-өд өмөкөйтчөм-жө лоө мортыс вылын.

Цөктам горполы лөсөдны өша вылө-нин һаһөһөн вузасан 5 ларок, јуклыны карсө торја уч-астокјес вылө да сөсө быд уч-астоклы і индыны, кушөд ларок сизөс пондас өблуживөйтны. Медым некышөм торкөмјас һаһөһөн пөжалөм куцаыс да һаһөһөн ларокјасө разөдөм куцаыс өз вермыны лоны, колө бура ар-тавны, кымын морт сизө, либб тајө участокын һөбөдны пөжа-лөм һаһөһөн өти луннас да сым-нда і сетны, јансөдны быд ларокө. Сөсө медым быд ларок вужас быдлунја ужалан вөжон вылө.

Ставсө тајө регыджык-жө быт вөчны. Сизөн мивөрмам бы-рөдны верст куца „бөжјас“, ужалыс јөзлыс уна кад вөсшө-рө воштөм.

Рөми.

Өинсајса рабфакын вөдөчөм.

Сыктывкарын областувса политпрөсөвет кабинет бердын тавөсөвөсө лөсөдөма лоө өинсајын вөдөччана рабфак. Могыс раб-факлөн—кыпөдны төдөмлүнсө, шөц вөдөдөны ВУЗ-јасө пырөм вылө коммунистсөс, комсомо-лөчјасөс да безпартијнөј војты-рөс робочөјјас-пөвсыс, ужалыс крөстани да служашчөјјас пөв-сыс. Вөдөдөмыс лоө со кыд: быд төлыс рабфак кутас мөдөд-ны вөдөччөсјасы һаһөһөн „рабфак на дому“, сыөсөрт вөдөччөсјас мөдөдөны пиөмөннөј ужјас. Раб-факса рецензентјас вөдөдөны пиөмөннөј ужјассө да бөр ыстө-ны вөдөччөсјасы колан индөд-јасөн. Вөдөдөмыс лоө дөн-вы-лө—1 ш. 60 ур. төлыс быд мортыс. Код-көсчө пырны вө-лөдчөны өинсајса рабфакын, колө сөтны шыөдчөм да анкета областувса кабинетө (формаыс

анкетаыслөн ыстөма быд рајис-полкомө да лыффысан керка-јасө).

Областувса политпрөсөвет кабинет.

Отв. редактор пөддөи **И. Оботуров.**

Вошөма.

Утеряно продовольственной книжка на имя Пёноваренных Сергей-Ив. и Таисия Мих. Вошөма вөв Сөспрол. һөбөм: примөтајасыс помид карөј, мөри, мяшкы вылас өм јөкөд-платнајас, шујга өимөс бөжма, код-төдө-ли-жө адыс, лора јуртны Сыктывкарө Тру-дөвөј улчө 26 Пөоныковалы М. В.

Утеряна конская карточка 3-я кат. Б. Ф. за № 29 выданной Чулымским с.о-ветом в данное время передано на имя Морозова Ал-дра Ст. Визингского с.о-сов.

Утеряны профсоюзный билет за № 2593 выданной Обл. провизиием на имя Ан-нимовой Анны Мих. считать действитель-ным.

Утеряна лошадь гр-на Власова Ст. Петр. Вильторского с.о-вета. Примөты: 6 лет, конь темно рыжий, на правой ноге вышю-клеймо. На лбу имеются белые пятна.

Утеряна продовольственной карточка вы-данная Горсоветом на имя Иванова Иваня Дмитр. считать действительным.

Зајом разөдөм мундө һөжјө.

Партијечјаслы, комсомольчјаслы, профсојузник-јаслы колө чорыдчына кутчыөны зајом разөдан уж бердө.

Индустриализация 3-д зајом разөдөм Комі областын мундөма омөла-на. Обисполкомөн сөтөм заданиө сөртө разөдөма сөмьн-на 51, 5%, сыпыс крөстани пөвсө сөмьн-на 3,4. Профсојуз-нөј коллективјас вичөдөны зајом разөдөм вылө чун пыр. Коми-лесын видчысөны „чистка“ прө-дөитас-пө чисткаыс да вөлиөсти һө-бам, колам-кө служитнысө. Гос-кредитлы софөстөвөтјан Горсо-вет бердса комиссиялөн ужыс нөти оз тыдав, контрагентјас-лыс отчөтјас абу кывзылөмаде.

Сиктјасын зајом разалө нөш-та-на омөла. Вичин районын разөдөма сөмьн-на 35,2%, заданиө нө сөртө, Кулөмдин районын 38,3%. Сөмьн Шөјнатын да Уөтсылма районјасын 50 прө-центөз воөмаде. Сиктјас кыстын өрдөсөм омөла-жө паскалөма. Кооперативнөј да вөрлөчөдн өр-ганизацияјас уналаын оз отсөв-ны зајом разөдөмлы.

Госкредитлы софөстөвөтјан Обисполком бердса комиссия ок-тябрь 4-д лунга аслас заседаниө вылын шуис:

— Обществениөј организат-сияјасы, профсојузлы, комсо-моллы да коммунистјасыс ков-мас нөшта-на чорыдчына кут-чыөны зајом разөдан уж бердас да став заданиөсө тыртны кар-рын октябрь 15-д лун кежлө,

өиктын нојабр 1-ја лун кежлө. Госкредитлы софөстөвөтјан комиссия сөтис нөшта торја ин-дөдөдө: корны ОРК-өс мед сизө шөктас лөгкөј кавалериялы видлавын ужсө Госкредитлы со-фөстөвөтјан меставысөс комис-сияјасыс.

Октябрь 8-д лундө чукөртны карса софөстөвөтјан комиссия-јасыс конференция да сыпыр төдмөдны ужјасөн.

Пуктыны могөн октябрь 15-д лун кежлө, мед быд служаш-шөј да робочөј вөли гөжөма зајом вылө өти төлысөсө ужалан дөн вылө.

Оформитны подписка октябрь 16-17 лундөз шук (ылөдөжык нө-ти оз ков нүжөдны).

Корны ВКП(б) да ВЛКСМ рајкомјасөс, ОСПС-өс да ОИК-өс, мед најө пырысөтөм пыр-жө сөталасын индөдөдөс јачөкөјасө, месткомјасө, учреждениөјасын јуралысјасы зајом разөдөм жы-лыс.

Горсовет бердса софөстөвөтјан комиссиялы бурмөдны ужсө да зыжыка бөстчыны разөд-ны зајом, медса-нын котыртөм јөз пөвсө.

Октябрь 8-д лундөз Сыктыв-карын нуны зајом разөдан уж видлалан кампаннө, торја вөжон.

Корны ОИК-лыс мед теле-

200% вылө төлысөсө ужалан дөн сөртө.

Абјачөјса служашчөјјас ин-дустриализация 3-д зајом вылө гөжөсөны 200% вылө төлысөсө ужалан дөн сөртө, өни мынта-лөны-нын вносјасөс.

Нанов.

4.500 шөјт дөн.

Уллананын вөдөччөсјас, да ужалыс вөйтө гөжөсөны индус-триализация 3-д зајом вылө 4.500 шөјт дөн. өни мундө өрдө-сөм,—код-и, вөзжык мынтас сөм. В. К.

Межодорын зајом разалө жөскыда.

Сентябрь 28-д лун кежлө вөли разөдөма сөмьн 22% шөк-төм сөртө. Уждысан төварш-щөство да кооператив зајом разөдөм могыс пөлөн оз вөрөд. Комсомольчјас сиз-жө, разөдөм пыддөи аөныс-на абу гөжөмаде.

П. В-н.

раф куца шөктас Рајисполком-јасөс өдөдөдны зајом разөдан уж, медјонасө крөстани пөвсө.

Цөктыны РИК-јас да сел-сөветјас бердса софөстөвөтјан ком-иссияјасы өниһаһөһөн бөстчы-ны оформитны подпискајас, пас-көдны өбм вылө облигацияјас вузалөм.

Комилөслы да СХЛР сојуз өботфеллы сөтны буржык ин-дөдөдөс местајасө кушөм ногө-сөнжык разөдөны зајом вөрын ужалысјас көстө.